

Către: **doamna Victoria BELOUS,**
Ministra Finanțelor

Nr. 89-26/SD din 20 august 2026

Referința: Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale)

Stimată dna Ministră,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază deschiderea Ministerului, în cadrul exercițiului de consultare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale), și urmare a examinării proiectului menționat de către mediul de afaceri, prezentăm următoarele propuneri și obiecții:

I. Revizuirea cotei propuse de impozitare a profiturilor în sectorul financiar

a) Menținerea cotei actuale a impozitului pe venit pentru sectorul bancar

Proiectul propune aplicarea, pentru perioada fiscală 2027, a unei cote majorate a impozitului pe venit de 18% pentru sectorul bancar, comparativ cu cota actuală de 12%. O asemenea majorare, reprezentând o creștere cu 50% a cotei de impozitare, necesită o reevaluare aprofundată din perspectiva impactului economic, investițional și fiscal, inclusiv în contextul obiectivului general al politicii fiscale de uniformizare și asigurare a unui tratament echitabil al mediului de afaceri.

Sectorul bancar reprezintă principalul mecanism de intermediere financiară al economiei. În condițiile unei piețe de capital încă insuficient dezvoltate, finanțarea bancară constituie principala sursă externă de finanțare pentru întreprinderi, în special pentru IMM-uri, precum și pentru investiții, capital circulant și populație. Din acest motiv, majorarea impozitării sectorului bancar nu trebuie analizată exclusiv prin prisma veniturilor bugetare suplimentare generate pe termen scurt, ci și prin prisma efectelor potențiale asupra capitalizării băncilor, costului finanțării și capacității de extindere a creditării economiei reale.

Majorarea cotei la 18% reduce direct profitul net disponibil pentru capitalizare și reinvestire. Or, capitalul propriu reprezintă baza pentru asumarea riscului și extinderea activelor ponderate la risc, inclusiv a portofoliului de credite. În funcție de poziția de capital și structura bilanțului fiecărei instituții, reducerea capacității de capitalizare organică poate limita ritmul de creștere a creditării sau poate influența costul finanțării. Acest risc este mai pronunțat în Republica Moldova decât în jurisdicțiile cu piețe de capital mature, unde companiile pot accesa într-o măsură mai mare obligațiuni, acțiuni, fonduri de investiții sau alte surse alternative de capital.

Totodată, trebuie analizat impactul fiscal net al măsurii. Venitul suplimentar obținut din majorarea impozitului pe profitul băncilor poate fi compensat parțial, în timp, de efecte indirecte asupra economiei. O finanțare mai costisitoare sau o disponibilitate mai redusă a creditului poate afecta investițiile și activitatea economică, cu efecte ulterioare asupra altor baze fiscale – impozitul pe profit al companiilor, impozitul pe venit, contribuțiile sociale și TVA. Prin urmare, analiza de impact ar trebui să evalueze nu doar încasarea fiscală directă, ci și efectele de propagare asupra întregii economii.

Majorarea impozitului afectează, de asemenea, rentabilitatea capitalului investit în sectorul bancar. Rentabilitatea capitalului (ROE) a sistemului bancar moldovenesc se situează deja la limita inferioară a unor economii comparabile din regiune. Reducerea suplimentară a profitabilității poate influența atractivitatea Republicii Moldova pentru investițiile existente și viitoare în sectorul financiar, în special dacă măsura, deși prevăzută pentru 2027, este percepută de investitori ca susceptibilă de prelungire. Experiența unor state europene demonstrează că măsurile fiscale introduse inițial cu caracter temporar asupra sectorului bancar pot fi ulterior extinse sau majorate. În aceste condiții, dacă măsura este justificată prin necesități bugetare temporare, caracterul său temporar trebuie să fie prevăzut expres și neechivoc, inclusiv prin revenirea automată la cota standard după expirarea perioadei stabilite.

Sectorul bancar suportă deja, pe lângă obligațiile fiscale generale, o serie de contribuții, plăți și costuri obligatorii specifice activității reglementate (plata aferentă cadrului de supraveghere financiară, inclusiv 0,05% din valoarea medie anuală a soldului creditelor acordate consumatorilor persoane fizice; contribuțiile la Fondul de acoperire a depozitelor bancare; contribuțiile anuale la Fondul de rezoluție

bancară; contribuțiile la Fondul de compensare a investitorilor, după caz; alte costuri prudentiale, de conformare și raportare aferente activității bancare). Totodată, instituțiile bancare suportă costuri operaționale asociate exercitării unor funcții în sprijinul administrării fiscale și executării obligațiilor față de buget, stabilite prin dispozițiile Codului fiscal.

În aceste condiții, aplicarea cotei majorate de 18% nu poate fi analizată izolat, ci trebuie raportată la sarcina fiscală, de reglementare și operațională cumulativă suportată deja de sector. Totodată, majorarea costurilor fiscale poate determina transferarea, cel puțin parțială, a acestora către consumatorii finali prin ajustarea costului serviciilor financiare, inclusiv a dobânzilor și/sau comisioanelor aferente creditării.

Considerăm că nivelul profitabilității sau contribuția ridicată a sectorului bancar la veniturile bugetare nu pot constitui, prin ele însele, suficiente argumente pentru instituirea unei cote de impozitare superioare celei aplicabile celorlalte sectoare ale economiei. O asemenea diferențiere trebuie să fie fundamentată printr-o analiză de impact care să demonstreze caracterul proporțional al măsurii și să evalueze efectele acesteia asupra intermedierei financiare, investițiilor, competitivității și accesului economiei la finanțare.

Pe cale de consecință, solicităm menținerea cotei actuale de 12% a impozitului pe venit pentru sectorul bancar perioada fiscală 2027.

b) Menținerea cotei actuale a impozitului pe venit pentru sectorul asigurărilor

Potrivit proiectului actualizat, prin modificarea art. 15 lit. c) din Codul fiscal se propune stabilirea, pentru perioada fiscală 2027, a cotei impozitului pe venit în mărime de 18% din venitul impozabil pentru entitățile care desfășoară activitate în sectorul asigurărilor, fiind aplicată aceeași cotă de impozitare ca și în cazul entităților din sectorul bancar.

Ne exprimăm dezacordul față de această inițiativă și considerăm că majorarea cotei de impozitare de la 12% la 18% pentru societățile de asigurare este disproporționată în raport cu nivelul actual de dezvoltare a sectorului, perspectivele sale de creștere și procesele ample de reformă și capitalizare care urmează a fi implementate în perioada următoare.

În primul rând, sectorul asigurărilor din Republica Moldova se află încă într-o etapă de dezvoltare, cererea pentru serviciile de asigurare fiind susținută în mare parte de produsele cu caracter obligatoriu, precum RCA și Carte Verde, precum și de asigurările aferente contractelor de creditare bancară sau leasing financiar. În același timp, gradul de penetrare a produselor de asigurare facultativă rămâne redus, primele brute subscrise raportate la un locuitor constituind aproximativ 1.400 lei anual.

Majorarea cu 50% a cotei impozitului pe venit – de la 12% la 18% – va genera o presiune fiscală suplimentară asupra societăților de asigurare și va reduce resursele disponibile pentru dezvoltarea și capitalizarea acestora. În mod indirect, această presiune poate influența și costul produselor de asigurare, afectând accesibilitatea acestora pentru populație și mediul de afaceri și, în special, dezvoltarea segmentului asigurărilor facultative, precum asigurările de sănătate, accidente sau locuințe.

Un grad redus de acoperire prin asigurare determină, totodată, menținerea unei expuneri financiare sporite atât pentru populație și întreprinderi, cât și pentru stat, în cazul producerii unor evenimente precum inundații, incendii, calamități naturale sau riscuri agricole. În aceste condiții, politica fiscală ar trebui să stimuleze dezvoltarea și extinderea pieței de asigurări, și nu să genereze constrângeri suplimentare pentru aceasta.

Mai mult, beneficiul bugetar estimat trebuie analizat prin raportare la impactul economic al măsurii asupra întregului sector. Datele aferente ultimilor ani indică o reducere semnificativă a profitabilității societăților de asigurare: profitul până la impozitare al sectorului a constituit aproximativ 434,6 mil. lei în 2023, 349,5 mil. lei în 2024 și numai 83,1 mil. lei în 2025. Raportat la rezultatul anului 2025, diferența dintre aplicarea cotei de 12% și a celei de 18% ar genera venituri bugetare suplimentare de aproximativ 4,99 mil. lei, în timp ce presiunea fiscală asupra sectorului ar crește substanțial.

Considerăm, de asemenea, că sectorul asigurărilor nu poate fi asimilat în mod automat sectorului bancar în scopul stabilirii cotei de impozitare. Cele două sectoare funcționează în baza unor modele de afaceri diferite, prezintă profiluri distincte de risc și au funcții economice diferite. În timp ce activitatea bancară este orientată, între altele, spre intermediere financiară și furnizarea lichidității, modelul de business al societăților de asigurare se bazează pe preluarea și gestionarea riscurilor, achitarea despăgubirilor, constituirea rezervelor tehnice și investirea resurselor respective pe termen mediu și lung.

Societățile de asigurare reprezintă, totodată, investitori instituționali importanți pentru economia națională, resursele acumulate sub forma rezervelor de asigurare fiind investite inclusiv în valori mobiliare de stat, acțiuni, obligațiuni corporative sau municipale și alte instrumente financiare. Din aceste

considerente, particularitățile modelului de afaceri și funcției economice a sectorului asigurărilor trebuie analizate distinct la stabilirea politicii fiscale.

Un argument suplimentar îl constituie reformele semnificative pe care sectorul urmează să le implementeze în perioada următoare. Anul 2027 reprezintă o perioadă de tranziție în pregătirea aplicării noilor cerințe de reglementare și supraveghere, inclusiv a cadrului aferent Directivei RCA și Directivei privind distribuția de asigurări începând cu anul 2028, precum și a cerințelor aferente regimului Solvency II începând cu anul 2029.

Implementarea acestor cerințe va implica investiții considerabile în sisteme, procese, resurse umane și conformare și va necesita, în paralel, consolidarea nivelului de capitalizare al societăților de asigurare. Profitul reprezintă una dintre principalele surse pentru consolidarea fondurilor proprii, iar majorarea concomitentă a cotei impozitului pe venit va diminua resursele disponibile pentru capitalizare exact în perioada în care acestea sunt necesare pentru realizarea reformelor asumate. Suplimentar, în perspectiva instituirii Fondului de garantare în asigurări, sunt prevăzute noi obligații financiare pentru societățile de asigurare, ceea ce va amplifica necesitatea unei abordări fiscale prudente și predictibile în perioada de tranziție.

În aceste condiții, considerăm că majorarea cotei de impozitare la 18% este disproporționată în raport cu beneficiul fiscal urmărit, iar riscul de afectare a dezvoltării și capitalizării unui sector aflat într-un proces amplu de reformă depășește potențialul câștig bugetar pe termen scurt. Pe cale de consecință, solicităm revizuirea modificării propuse la art. 15 lit. c) din Codul fiscal și excluderea entităților care desfășoară activități în sectorul asigurărilor din categoria persoanelor juridice pentru care se propune aplicarea cotei de 18% din venitul impozabil pentru perioada fiscală 2027, cu menținerea cotei actuale de impozitare de 12%.

c) Menținerea cotei actuale a impozitului pe venit pentru sectorul OCN

Propunerea de modificare a art.15 lit. c) din Codul fiscal, pentru perioada fiscală 2027, prin majorarea cotei impozitului pe venit în mărime de 18% din venitul impozabil pentru entitățile care desfășoară activitate în sectorul OCN-urilor este una inacceptabilă. Ne exprimăm dezacordul față de această inițiativă și considerăm că majorarea cotei de impozitare de la 12% la 18% pentru societățile din domeniul OCN-urilor este una care depășește mesajul public și cu repercusiuni grave pentru întregul sector din următoarele considerente.

Tranziția supravegherii OCN-urilor către BNM a deschis o etapă de conformare accelerată la cerințele și directivele europene. OCN-urile suportă în prezent cheltuieli substanțiale de operare și conformare generat de implementarea normelor, câteva dintre acestea fiind: E-KYC (identificarea electronică a clienților) și digitalizarea proceselor de securitate; AML (Prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului); GDPR (Protecția datelor cu caracter personal); Noi cerințe de raportare regulatorii complexă către BNM. În rezultat aceste investiții obligatorii în gestiune, tehnologie, audit și conformitate au crescut structural costul de gestiune al afacerii, reducând semnificativ marja operațională din start. Iar acest lucru se vede și din statistica profiturilor înregistrate de către sectorul OCN-urilor din ultimii 3 ani.

Spre deosebire de alte tipuri de activități care pot ajusta comisioanele sau pot transfera costul de gestiune și inflația în prețul final al produsului, OCN-urile activează sub un mecanism legal strict de plafonare a Dobânzii Anuale Efective (DAE) și a altor taxe aferente creditelor de consum. OCN-urile nu au pârghii legale de a adapta prețul creditului, iar o majorare cu 50% a impozitului pe venit va rezulta în presiuni suplimentare asupra profitabilității companiilor din sector, reducând considerabil capacitatea acestora de a genera profituri consecvent și atragerea investițiilor va fi îngreunată sau chiar imposibilă.

Conform datelor statistice oficiale agregate de BNM privind evoluția sectorului OCN pentru ultimii 3 ani, se atestă o scădere continuă a profitului net agregat și o comprimare vizibilă a indicatorilor de rentabilitate (ROA și ROE). Premisa Ministerului Finanțelor privind „valorificarea potențialului fiscal” este eronată în cazul OCN-urilor: sectorul nu înregistrează un profit excedentar, ci se află într-un proces de contractare a marjelor sub efectul cumulat al cerințelor de conformare și al plafoanelor legale DAE.

Modificările fiscale generale propuse vor genera scumpiri în lanț pe piață, diminuând puterea de cumpărare a populației. Creșterea cererii de credit: Deficitul de lichidități la nivelul populației va genera o cerere sporită pentru credite de scurtă durată. În rezultat estimăm o incapacitate de absorbție a cererilor de credite nebankare din partea OCN-urilor: Din cauza scăderii profitabilității și a majorării impozitului la 18%, OCN-urile vor înregistra o deteriorare a capitalului propriu. Accesul la resurse de finanțare externe va fi limitat (din cauza marjelor mici atractive pentru investitori), rezultând în incapacitatea OCN-urilor de a

absorbi cererea de credit. Acest blocaj va împinge populația vulnerabilă spre soluții de împrumut nereglementate (piața neagră).

II. Revizuirea modului propus de impozitare a dividendelor

Elementul central al politicii fiscale pentru perioada următoare este axat pe majorarea impozitelor și taxelor, inclusiv majorarea cotei impozitului pe venit din dividende de la 6% la 8%. Aceste modificări vor genera un impact fiscal semnificativ asupra modului de impozitare a profitului distribuit prin majorarea presiunii fiscale cu cca 33%. Solicităm să fie menținută cota existentă în prezent pentru a asigura un climat de afaceri competitiv și atractiv în Republica Moldova. Suplinirea surselor bugetare trebuie să fie efectuată, în mod imperativ, prin valorificarea sporită a bazinului fiscal, cu accent pe identificarea și contracararea evaziunii fiscale, conformarea voluntară eficientă și identificarea și revizuirea facilităților/regimurilor fiscale ineficiente, fără, însă, a crește povara fiscală asupra businessului corect. Or, un regim fiscal predictibil, fără majorări de cote, transformă conformarea voluntară în cea mai rațională alegere economică pe termen lung.

Extinderea/valorificarea pe deplin a bazinului fiscal devine o măsură extrem de importantă nu doar în contextul sustenabilității bugetare, dar și a cerințelor impuse în procesul de aderare la UE. Re-focusarea de pe majorarea impozitelor pe eficiența fiscală asigură eliminarea concurenței neloiale, în condițiile în care firmele care evită plata taxelor subminează în mod brutal atât stabilitatea bugetară, cât și companiile corecte. Doar o disciplină fiscală strictă poate egala condițiile de joc și asigura dezvoltarea businessului privat în condiții corecte și transparente de piață. Focusul autorităților fiscale ar trebui să se mute către identificarea activităților nedeclarate/sub-declarate.

Un nivel majorat de impozitare poate crea o serie de distorsiuni nedorite ale activității economice, în condițiile în care acesta poate afecta modul în care efortul sau activele sunt alocate/redistribuite. O alternativă fiabilă pentru generarea veniturilor bugetare, fără a crește ratele existente, este extinderea bazei de impozitare prin revizuirea veniturilor supuse impozitării, a regimurilor fiscale speciale care, de cele mai multe ori, sunt utilizate în mod abuziv în vederea optimizărilor fiscale agresive (ex. Regimul SIMM, Organizații necomerciale, Royalty, deținători de patentă, plăți pentru chirii, tranzacții care nu sunt la preț de piață /care nu au substanță economică derulate cu rezidenți din parcul IT și care ar trebui revizuite în vederea conformării).

Totodată, politica de impozitare a profiturilor în Republica Moldova ar trebui să fie una competitivă și din punct de vedere al comparabilității cu alte state membre ale UE. În context, subliniem faptul cele mai mici rate de impozitare a dividendelor aplicabile în UE sunt cele raportate de Estonia și Letonia: 0% (țări care operează un sistem corporativ bazat pe impozitarea doar atunci când compania distribuie profiturile); Malta: 0%, Bulgaria și Grecia: 5%.

Predictibilitatea modului de impozitare a veniturilor investiționale reprezintă un element important pentru menținerea unui climat investițional atractiv. Majorarea succesivă a cotelor de impozitare poate afecta deciziile investiționale și reduce atractivitatea Republicii Moldova inclusiv în raport cu alte jurisdicții din regiune. În acest context, solicităm menținerea cotei actuale de 6% aplicabile dividendelor.

În altă ordine de idei, modul propus de impozitare prin proiectul supus consultării nu este unul definitivat din punct de vedere tehnic/conceptual, fapt care va genera o serie de întrebări și situații contradictorii, va pune o presiune suplimentară pe mediul de afaceri legat de riscul de neconformare. Exemple elocvente în acest sens sunt prezentate mai jos:

- Impozitarea venitului din dividende nu ține cont de perioada fiscală în care a fost aplicată cota 0% a impozitului pe profit și care ar fi trebuit să fie impozitate la cota de 15%, cât și
- Impozitarea venitului din dividende nu ține cont dividendele aferente profitului realizat în perioadele de până la 2027 (altele decât cele aferente profitului realizat în 2008-2011), și care ar urma să fie impozitate cu 6%.

III. Îmbunătățirea cadrului legal aferent activității freelancerilor

Activitatea antreprenorilor independenți (freelanceri) reprezintă o transformare semnificativă în structura muncii și a ocupării forței de muncă la nivel global. Experiența altor state a demonstrat, în mod constant, că reformele bine concepute privind activitatea independentă generează beneficii economice semnificative prin formalizarea sporită a activității economice, creșterea antreprenoriatului, crearea de noi

întreprinderi mici și un dinamism mai larg al pieței muncii. Aplicarea noului regim a freelancerilor a relevat o serie de lacune legislative, ambiguități și obstacole practice care necesită intervenții prin politica fiscală în vederea scalării cu succes a acestui concept, cele mai importante fiind prezentate mai jos:

1) Necesitatea scalării regimului de antreprenori independenți pentru toată economia -

Demografia întreprinderilor din Republica Moldova este caracterizată de o rată scăzută a inițierii afacerilor, dar și de un nivel extrem de redus de supraviețuire a întreprinderilor mici. Potrivit statisticilor oficiale, mai puțin de jumătate dintre întreprinderile nou înființate reușesc să supraviețuiască la doi ani de la înființare. Rata de supraviețuire după 1 an este de circa 44,2%, iar rata de supraviețuire după 2 ani – circa 40,9%. Spre comparație, în UE rata de supraviețuire în următorul an după înființare este de 80%, iar în medie, jumătate dintre întreprinderi reușesc să supraviețuiască după 5 ani. Antreprenorii mici sunt de obicei mult mai fragili din punct de vedere financiar și nu dispun de lichidități suficiente ca în cazul firmele mai mari, fapt care îi face extrem de vulnerabili și mai puțin rezistenți la crize (sursa: https://sme.md/downloads/Evolutia-IMM-urilor_Brosura-en.pdf). Totodată, potrivit datelor BNS, populația în afara forței de muncă de 15 ani și peste în anul 2025 a constituit 1120,9 mii persoane, sau 58,2% (rata de inactivitate) din totalul populației de aceeași grupă de vârstă. O altă problemă majoră care subminează productivitatea muncii, competitivitatea, veniturile publice și redistribuirea valorii generate în economie, este nivelul alarmant al economiei informale și care generează pierderi enorme bugetare. Conceptul de antreprenori independent reprezintă o etapă importantă în dezvoltarea antreprenoriatului. Potrivit unor estimări, până în 2027, peste jumătate din forța de muncă din SUA va fi reprezentată de freelanceri (sursa: <https://www.statista.com/statistics/921593/gig-economy-number-of-freelancers-us/>). În 2025, persoanele care lucau pe cont propriu în UE au reprezentat aproximativ 14,2% din totalul locurilor de muncă din UE (sursa: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_statistics_within_national_accounts). Țările europene au adoptat politici pentru a atrage profesioniști talentați care doresc să profite de beneficiile freelancing-ului. Astfel de politici constau în sisteme fiscale favorabile, incluziune și protecție socială și oferirea spațiului de lucru. Astfel, și Republica Moldova ar trebui să se adapteze pentru a valorifica noi oportunități și a spori agilitatea pe o piață în schimbare rapidă. În context, solicităm eliminarea Listei domeniilor de activitate deschise pentru activitatea economică independentă conform Clasificatorului de activități din economia Republicii Moldova (CAEM-2), care cuprinde în prezent aproximativ 40 categorii de activitate. Restricția la o listă închisă exclude o gamă largă de furnizori de servicii legitimi, inclusiv consultanți, diverse servicii profesionale și multe activități bazate pe artizanat și este percepută ca o barieră artificială în calea formalizării. Deschiderea regimului către toate activitățile economice va reprezenta un pas ferm în soluționarea problemelor descrise mai sus.

2) Revizuirea plafonului stabilit actualmente pentru venitul anual al antreprenorului independent -

Majorarea limitei existente de la 1,200,000 lei pentru aplicarea cotei de 15% la 1,700,000 lei este argumentată de următoarele circumstanțe/necesități: (i) Aducerea în concordanță/alinierea cu pragul de înregistrare ca plătitor TVA, dar și (ii) Necesitatea captării pe deplin a realităților economice și specificului activităților derulate de freelanceri. Cifra de 1,200,000 lei pentru aplicarea cotei marginale de 15% poate să nu corespundă, în multe cazuri, profilului antreprenorului independent (acesta generând venituri care depășesc acest prag), iar suprataxarea veniturilor excedentare cu cota de 35% nu încurajează valorificarea pe deplin a regimului de freelancing, existând și riscul ca nu toate veniturile să fie declarate.

3) Extinderea dreptului de deducere a cheltuielilor suportate cu contractarea antreprenorilor independenți -

La moment, prevederile Codului fiscal oferă dreptul de deduceri a cheltuielilor suportate de companii cu contractarea antreprenorilor independenți doar anumitor categorii de contribuabili. Pentru categoriile de contribuabili care nu corespund cerințelor contractarea antreprenorilor independenți implică taxarea veniturilor cu impozite salariale (art.88 alin.(8) din Codul fiscal), fapt care face acest concept nelucrativ și nu valorifică pe deplin potențialul de dezvoltare a ecosistemului de freelanceri. Astfel, propunem să fie oferit dreptul de a deduce cheltuielile suportate cu freelanceri de către categoriile de contribuabili, alții decât cei listați la moment în Codul fiscal, iar în acest sens, ar putea fi instituită o limită de 5% din fondul de salarizare anual. Totodată, pentru categoriile de contribuabili menționați la art.24 alin. (11)¹ lit. a) din Codul fiscal să fie majorată limita de la 10% la 20% din fondul de salarizare.

4) Extinderea dreptului de contractare a antreprenorilor independenți de către toate formele organizatorico-juridice (altele decât cele care aplică regimul general de

impozitare) - Extinderea dreptului de contractare (cu aplicarea regimului de freelancing) a antreprenorilor independenți de către toate tipurile de forme organizatorico-juridice, inclusiv acele tipuri care nu utilizează regimul de deduceri (ex. NGO, Instituții publice, regimul SIMM, rezident al parcului IT etc). În acest sens ar putea fi instituit un prag de semnificație (ex. 5% din fondul de salarizare) pentru a preveni o eventuala situație de abuz.

- 5) Definirea antreprenorului independent în vederea reducerii situațiilor de abuz și asigurării transparenței în aplicarea conceptului** - La moment, redacția Codului fiscal include doar o noțiune generică a antreprenorului independent, fără, însă, a preciza care sunt condițiile/criteriile necesare a fi întrunite în vederea calificării ca freelancer. Or, lipsa unor astfel de criterii ridică suspiciuni în modul practic în care va fi aplicată legea, cu potențiale scenarii de recalificare a activității derulate de antreprenori în beneficiul persoanelor juridice. Acest lucru face contractarea freelancerilor mai puțin predictibilă și mai puțin atractivă pentru companii. Mai mult, redacția actuală pare să acorde statutul de antreprenor independent doar pentru persoanele fizice rezidente, nevalorificând pe deplin situația fiscală a cetățenilor străini și care, din diverse motive, pot să nu întrunească criteriul de rezident fiscal al Moldovei. Totodată, este important de avut în vedere faptul că atribuirea statutului de rezident fiscal în Republica Moldova se face în fiecare an și doar după ce se atestă prezența fizică mai mare de 183 de zile pe parcursul anului, fapt care face această cerință extrem de dificil de a fi implementată în cazul cetățenilor străini. Astfel, propunem să fie soluționate probleme identificate și semnalate de freelanceri/mediul de afaceri prin: (i) Includerea unor criterii clare și exhaustive legate de modul în care urmează a fi recunoscută calitatea/statutul de antreprenor independent, precum și (ii) Eliminarea restricției de a practica activitate de freelancer doar de către persoanele rezidente.

IV. Revizuirea regimului de impozitare a câștigurilor din campaniile promoționale

Proiectul actualizat propune modificarea regimului fiscal aplicabil câștigurilor obținute de persoanele fizice în cadrul campaniilor promoționale, prin stabilirea unui plafon neimpozabil fix în mărime de 1.000 lei. Considerăm că plafonul propus este disproporționat de redus în raport cu natura și scopul economic al campaniilor promoționale și va genera costuri administrative și de conformare semnificative pentru companiile care utilizează asemenea instrumente comerciale.

Campaniile promoționale reprezintă un instrument uzual de promovare a vânzărilor, fidelizare a consumatorilor și stimulare a activității comerciale, în cadrul cărora câștigurile pot fi acordate sub diferite forme – cadouri, cashback, puncte de fidelizare, reduceri, produse sau servicii oferite gratuit și alte beneficii similare. Din aceste considerente, câștigurile obținute în cadrul campaniilor promoționale nu ar trebui asimilate sau apropiate, din perspectiva stabilirii plafonului de impozitare, câștigurilor aferente jocurilor de noroc, având în vedere natura economică, scopul și mecanismul fundamental diferit al celor două categorii de venituri. Mai mult, stabilirea unui plafon de numai 1.000 lei va determina apariția obligațiilor de identificare a beneficiarilor, evaluare a câștigurilor, calculare, reținere și raportare a impozitului pentru un volum foarte mare de premii cu valori relativ reduse. În cazul campaniilor desfășurate pentru publicul larg, identificarea beneficiarului nu este întotdeauna posibilă în mod rezonabil din punct de vedere operațional, în special atunci când acordarea avantajului are loc direct în cadrul unei rețele comerciale.

Problema este și mai evidentă în cazul premiilor acordate în natură. În aceste situații, beneficiarul nu primește mijloace bănești din care organizatorul să poată efectua reținerea impozitului, ceea ce complică suplimentar mecanismul de administrare fiscală și poate genera costuri de conformare disproporționate în raport cu valoarea impozitului efectiv colectat.

Astfel, considerăm oportun ca plafonul neimpozabil să fie raportat la un indicator economic obiectiv și dinamic, care se actualizează în funcție de evoluțiile economice - salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern. Utilizarea acestuia ar permite ajustarea automată a plafonului în timp, ar asigura predictibilitatea mecanismului și ar reduce necesitatea modificării repetate a legislației fiscale ca urmare a inflației și evoluției nivelului general al veniturilor.

Totodată, ca aceste campanii promoționale să fie instrumente comode pentru organizatori destinate promovării vânzărilor este necesar ca toți doritorii de a participa la campanie promoțională să participe în condiții egale, similare, transparente și oneste. Astfel, toți participanții la campanii promoționale, atât rezidenți, cât și nerezidenți urmează să fie supuși aceluiași regim de impozitare. Dat fiind faptul, ca câștigurile obținute în cadrul campaniilor promoționale până la valoarea plafonului stabilit nu prezintă un venit impozabil pentru câștigător, propunem completarea după sintagma "campanii promoționale" de la art. 20 lit. (p 2) din Codul Fiscal cu sintagma "obținute de către persoanele rezidente și nerezidente" și în

continuare după text. La fel, propunem completarea art. 71 lit. (t 1) în final cu sintagma ”cu excepția veniturilor menționate la art. 20 lit. (p 2)”. În cazul în care scutirea de impozit pe venit în cadrul campaniei promoționale în limita plafonului stabilit rămâne aplicabilă doar în raport cu persoanele rezidente, conceptul de ”campanie promoțională” își pierde sensul deoarece pentru oricare câștig acordat persoanelor rezidente organizatorul va fi nevoit să colecteze datele cu caracter personal și copiile actelor de identitate în scopul dispunerii de dovezi că anume o persoană rezidentă este câștigătoare.

V. Armonizarea condițiilor ce țin de rambursarea TVA

Codul fiscal prevede dreptul la restituirea TVA doar pentru anumite tipuri de operațiuni/activități economice (livrări efectuate la cota redusă TVA, investiții capitale, livrările scutite de TVA cu drept de deducere), cât și pentru livrările impozabile documentate prin SIA ”e-Factura”/SIA ”MEV”, fiind limitată, însă, la TVA dedus începând cu 01.01.2023. Mecanismul de restituire a TVA aplicabil începând cu 01.01.2023 a fost prezentat ca fiind unul încurajator, totuși, acesta nu a condus la o majorare a sumelor TVA spre restituire din buget. Limitarea dreptului la restituirea TVA prin dispozițiile Codului fiscal existent încalcă grav principiul neutralității taxei prevăzut de cadrul de armonizare agreeat de RM și blochează activitatea investițională.

În cadrul UE nu există limitări în recuperarea sumelor TVA acumulate din trecerea în cont, nici după sursa de formare și nici după domeniul de activitate. Republica Moldova este unica țara care limitează dreptul la recuperarea TVA. Normele existente în Codul fiscal nu sunt aliniate principiului neutralității taxei prevăzut de Directiva 2006/112/CE, potrivit căreia regimul de deduceri vizează eliberarea integrală a persoanei impozabile de sarcina TVA datorate sau achitate în cadrul tuturor activităților sale economice, indiferent de scopurile sau de rezultatele acestor activități. Statele membre pot refuza rambursarea sau reportarea doar în cazul în care valoarea excedentului este nesemnificativă. Sistemul comun al TVA garantează, prin urmare, neutralitatea în ceea ce privește sarcina fiscală corespunzătoare tuturor activităților economice, indiferent de finalitatea sau de rezultatele acestora, cu condiția ca activitățile menționate să fie, în principiu, ele însele supuse TVA. Dreptul de deducere și, prin urmare, la rambursare face parte integrantă din mecanismul TVA, care, în principiu, nu poate fi limitat.

Potrivit celor mai recente date, suma creanței fiscale ce urmează a fi recuperată din buget (TVA spre deducere) înregistrată de companiile din RM, constituie circa 11 mld lei. Aceasta valoare reprezintă, în esență, o formă de creditare a statului de către aceste companii și care nu poate fi restituită titularilor datorită obstrucționării acestui drept prin legislație (restricționarea dreptului de restituire a TVA). Prin această formă de restricție, statul nu doar că limitează accesul la mijloacele circulante ale contribuabililor, dar și impune un cost adițional eventual pe seama acestora, generat de nevoia de a accesa credite sau alte forme de împrumut pentru necesitățile de afaceri operaționale.

În versiunea precedentă a proiectului de lege a fost propusă modificarea art. 101⁶ din Codul fiscal în sensul extinderii, începând cu 1 ianuarie 2027, a dreptului la restituirea TVA pentru subiecții impozabili înregistrați în calitate de plătitori de TVA care înregistrează o depășire a sumei TVA aferente procurărilor, inclusiv a TVA aferente importurilor, față de suma TVA aferentă livrărilor de mărfuri și/sau servicii. Abordarea inclusă în versiunea precedentă a proiectului reprezenta un pas ferm în direcția alinierii mecanismului național de TVA la principiul neutralității taxei și a reducerii impactului negativ al acumulării soldurilor TVA asupra lichidității întreprinderilor. Pe cale de consecință, solicităm modificarea art. 101⁶ din Codul fiscal prin extinderea dreptului de restituire a TVA în cadrul tuturor activităților economice, indiferent de scopurile sau de rezultatele acestor activități.

VI. Revizuirea modului de aplicare a TVA pentru energia electrică și gazele naturale

Proiectul actualizat propune modificarea regimului TVA aplicabil livrărilor de energie electrică și gaze naturale destinate consumatorilor casnici prin introducerea unor plafoane cantitative lunare la nivelul fiecărui punct de consum. Astfel, pentru energia electrică se propune aplicarea scutirii de TVA cu drept de deducere în limita unui consum de 100 kWh lunar pentru fiecare punct de consum aferent bunurilor cu destinație locativă, iar pentru gazele naturale se propune aplicarea cotei reduse de TVA de 8% în limita unui consum de până la 150 m³ lunar pentru fiecare asemenea punct de consum. Consumul care depășește limitele respective urmează să fie supus cotei standard de TVA de 20%.

Susținem obiectivul de protejare a consumului casnic prin aplicarea unui tratament fiscal favorabil. Considerăm, însă, că utilizarea unor plafoane cantitative lunare drept criteriu pentru determinarea cotei

TVA aplicabile este dificil de implementat din punct de vedere operațional și va genera costuri administrative semnificative pentru furnizori, precum și riscuri suplimentare de eroare și neconformare.

În primul rând, perioadele de facturare nu coincid în toate cazurile cu luna calendaristică, iar datele privind consumul efectiv nu sunt întotdeauna disponibile instantaneu la nivelul fiecărui punct de consum. Aplicarea mecanismului propus presupune reconfigurarea sistemelor de facturare astfel încât, în cadrul aceleiași facturi și pentru același punct de consum, să fie aplicate tratamente TVA diferite în funcție de volumul consumat. Aceasta va implica costuri IT semnificative și recurente și va majora riscul apariției erorilor de calcul, recalculărilor și contestațiilor. Problema este amplificată și de mecanismele existente de facturare în baza consumului estimat și de regularizare ulterioară. În asemenea situații, aplicarea unui plafon lunar strict în scopuri de TVA ar putea determina efectuarea unor recalculări și corecții fiscale la momentul fiecărei regularizări, complicând suplimentar administrarea TVA atât pentru furnizori, cât și pentru consumatori.

Totodată, proiectul nu reglementează suficient modul în care plafoanele urmează să fie aplicate în cazul contractelor colective aferente blocurilor locative, condominiilor și caselor de vacanță. În asemenea cazuri, furnizarea poate avea loc în baza unui singur contract și a unui singur echipament de măsurare, furnizorul neavând informația tehnică sau juridică necesară privind consumul individual al fiecărui apartament sau al fiecărei unități locative. Repartizarea consumului între unitățile individuale se realizează ulterior la nivelul asociației sau administratorului, fapt care face practic imposibilă aplicarea de către furnizor a unui plafon cantitativ individual la momentul facturării.

Mai mult, plafonarea cantitativă nu asigură în sine o țintire socială a facilității, întrucât același tratament fiscal se aplică consumatorilor indiferent de nivelul veniturilor acestora. În aceste condiții, complexitatea administrativă suplimentară generată de mecanism nu este corelată în mod direct cu criteriul vulnerabilității sociale.

Pe cale de consecință, considerăm că un mecanism mult mai clar, previzibil, echitabil și ușor de administrat ar fi delimitarea tratamentului TVA în funcție de destinația punctului de consum, și nu în funcție de cantitatea de energie electrică sau gaze naturale consumată. Destinația locativă sau nelocativă poate fi determinată la nivelul contractului și al punctului de consum, fără necesitatea aplicării unor plafoane cantitative și a recalculării tratamentului TVA în funcție de volumul consumat în fiecare perioadă de facturare.

În acest sens, propunem examinarea instituirii unui mecanism uniform de aplicare a TVA pentru livrările de energie electrică, energie termică și gaze naturale aferente bunurilor cu destinație locativă, fundamentat pe următoarele principii:

1. **Eliminarea plafoanelor cantitative** de 100 kWh/lună pentru energia electrică și 150 m³/lună pentru gazele naturale, astfel încât tratamentul TVA aplicabil să nu depindă de nivelul consumului, ci exclusiv de destinația locativă sau nelocativă a punctului de consum.
2. **Aplicarea uniformă a unui tratament fiscal favorabil întregului volum de energie livrat punctelor de consum cu destinație locativă**, fără plafonare cantitativă. În acest sens, legislația ar putea prevedea, în funcție de opțiunea de politică fiscală adoptată de autorități, fie menținerea unui regim apropiat de cel actual – inclusiv scutirea de TVA cu drept de deducere, după caz –, fie aplicarea unei cote reduse de TVA pentru livrările aferente punctelor de consum cu destinație locativă.
3. **Asigurarea flexibilității politicii fiscale pe termen mediu și lung**, prin posibilitatea ajustării graduale a cotei TVA aplicabile sectorului locativ. Astfel, regimul inițial ar putea prevedea o scutire de TVA cu drept de deducere sau o cotă redusă de TVA, care ulterior să poată fi majorată etapizat până la atingerea cotei standard, în funcție de evoluția condițiilor economice și sociale și, în special, pe măsura implementării reformelor în sectorul energetic, creșterii eficienței energetice, diversificării surselor de aprovizionare și consolidării independenței energetice a Republicii Moldova.

O asemenea abordare ar permite autorităților să stabilească nivelul concret al cotei TVA și calendarul eventualei ajustări a acesteia în funcție de progresul reformelor și de obiectivele de politică fiscală și energetică, fără a modifica principiul de bază al mecanismului – respectiv aplicarea uniformă a aceluiași tratament fiscal întregului consum aferent punctelor cu destinație locativă, indiferent de cantitatea efectiv consumată.

Pentru punctele de consum cu destinație comercială, industrială, instituțională sau cu orice altă destinație decât cea locativă, urmează să fie aplicată cota standard de TVA.

Considerăm că această soluție ar asigura, pe de o parte, simplitatea, predictibilitatea și administrarea eficientă a mecanismului TVA, eliminând necesitatea urmăririi și aplicării unor plafoane lunare de consum,

iar pe de altă parte, ar oferi autorităților flexibilitatea necesară pentru o tranziție fiscală graduală, corelată cu ritmul reformelor din sectorul energetic și cu consolidarea securității și independenței energetice a țării.

Totodată, în măsura în care procesul de armonizare cu acquis-ul UE va determina în perspectivă necesitatea modificării suplimentare a regimului TVA aplicabil produselor energetice, solicităm ca orice asemenea reformă să fie precedată de un studiu de impact și să fie implementată printr-o perioadă de tranziție graduală, corelată cu procesul de consolidare a piețelor de energie electrică, gaze naturale și energie termică din Republica Moldova, astfel încât să fie asigurate predictibilitatea fiscală, funcționalitatea operațională a mecanismului și protecția consumatorilor casnici.

VII. Aplicarea cotei reduse a TVA în sectorul agroalimentar

Proiectul actualizat reconfigurează sistemul cotelor reduse de TVA, stabilind, între altele, cota de 12% pentru anumite categorii de produse din zootehnie, fitotehnie și horticultură și menținând o altă cotă redusă pentru anumite produse alimentare de bază. Totuși, carnea de animale/pasăre și ouăle rămân supuse cotei standard de TVA de 20%.

Considerăm necesară reexaminarea acestei abordări, având în vedere caracterul de produse alimentare de bază al cărnii și ouălor, ponderea importantă a acestora în consumul populației și impactul direct pe care cota TVA îl are asupra prețului final suportat de consumator.

Menținerea cotei standard de 20% pentru aceste produse, concomitent cu aplicarea unor cote reduse altor categorii de produse alimentare și anumitor verigi ale sectorului zootehnic, creează un tratament fiscal neuniform pe lanțul valoric. Această diferență afectează competitivitatea producătorilor autohtoni și generează presiuni suplimentare asupra prețului produsului finit.

Sectorul zootehnic este caracterizat de costuri operaționale importante, inclusiv pentru material biologic, furaje și cereale, energie electrică și gaze, carburanți, medicamente veterinare, biosecuritate, remunerarea muncii, transport, ambalare și finanțare. În asemenea condiții, menținerea unei cote TVA de 20% asupra produsului finit amplifică presiunea asupra producătorilor și consumatorilor și limitează capacitatea întreprinderilor de a investi și de a absorbi creșterile de cost. Totodată, o cotă redusă pentru aceste produse este compatibilă cu obiectivul general de menținere a accesibilității produselor alimentare de bază și de susținere a producției autohtone.

Dintre cele 27 state membre UE, 26 aplică cotă redusă pe produse alimentare pe întreg lanțul valoric. Singurul stat care aplică cota standard pe alimente este Danemarca — model susținut de cel mai avansat sistem de redistribuire socială din lume, neaplicabil în contextul Republicii Moldova. Nici un stat membru cu profil economic și social comparabil cu Moldova nu aplică cota standard pe alimente procesate concomitent cu cotă redusă pe producția primară — configurația actuală moldovenească este unică în spațiul european. Aplicarea cotei reduse de TVA uniform pe lanțul valoric agroalimentar în Republica Moldova nu reprezintă o măsură inovatoare sau riscantă — ci alinierea la practica standard europeană, conformă Directivei 2006/112/CE, fără necesitatea vreunei derogări și în deplină concordanță cu angajamentele asumate prin Acordul de Asociere RM–UE. Astfel, solicităm aplicarea cotei reduse de 8% TVA uniform pe întreg lanțul valoric agroalimentar (inclusiv carnea de animale/pasăre și ouă). În subsidiar, în cazul în care aplicarea cotei de 8% nu este acceptată la această etapă, solicităm cel puțin aplicarea cotei reduse de 12%.

Suplimentar, atragem atenția asupra propunerii privind modificarea regimului TVA aplicabil zahărului din sfeclă de zahăr produs, importat și/sau livrat pe teritoriul Republicii Moldova. Potrivit proiectului, acesta urmează să fie exclus din categoria bunurilor pentru care se aplică cota redusă de TVA, ceea ce va determina majorarea cotei de la 8% la 20%. Considerăm că o asemenea modificare poate genera presiuni asupra prețului final suportat de consumatori și poate afecta competitivitatea întregului lanț valoric autohton, care include producătorii agricoli de sfeclă de zahăr, procesatorii, comercianții, cât și poate avea un impact asupra creșterii sectorului tenebru al comercializării acestui produs.

În acest context, solicităm menținerea cotei reduse de TVA de 8% pentru zahărul din sfeclă de zahăr, în concordanță cu poziția EBA privind aplicarea cotei reduse pe întreg lanțul valoric agroalimentar. În subsidiar, în cazul în care menținerea cotei de 8% nu este acceptată, propunem aplicarea cotei de 12%, astfel încât tratamentul fiscal al zahărului să fie corelat cu cota propusă pentru sfecla de zahăr și să fie evitată trecerea directă de la 8% la cota standard de 20%.

În altă ordine de idei, potrivit proiectului propus spre consultare, anumite categorii de animale vii destinate reproducerii urmează să fie incluse în categoria produselor din zootehnie pentru care se propune cota TVA de 12%. Considerăm că puii vii de reproducție, precum și porcinele vii – reproducători de rasă pură (poziția tarifară 0103) nu reprezintă produse finite destinate consumului, ci constituie material biologic și inputuri esențiale la începutul ciclului de producție. Aplicarea unei cote de 12% presupune

mobilizarea suplimentară a capitalului circulant încă de la inițierea ciclului biologic, chiar dacă TVA este ulterior deductibilă. Prin urmare, solicităm menținerea cotei reduse de TVA de 8% pentru aceste categorii de material biologic de reproducție.

VIII. Anularea intenției de a acciza băuturile nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau îndulcitori

Ne exprimăm îngrijorarea față de această inițiativă. Or, în forma actuală, măsura are un caracter discriminatoriu, deoarece vizează selectiv o singură industrie și produse preambalate, trasabile și integral fiscalizate, în timp ce alte surse relevante de zahăr rămân în afara domeniului de aplicare.

Dacă obiectivul urmărit este protejarea sănătății publice și reducerea consumului de zahăr, autoritățile ar trebui să analizeze aportul total de zahăr din alimentație, inclusiv cel provenit din sucuri, dulciuri, produse de cofetărie, compoturi, limonade și băuturi preparate în sectorul HoReCa. Industria nu solicită taxarea automată a altor sectoare, ci aplicarea unor criterii obiective și evitarea unei măsuri care transferă povara fiscală asupra unei singure categorii de operatori.

În aceeași logică, băuturile fără zahăr ar trebui excluse din proiect. Taxarea acestora contrazice scopul declarat al măsurii și ar descuraja reformularea, inovarea și alegerea de către consumatori a unor alternative fără zahăr.

Taxa propusă nu reprezintă o cerință de aliniere la legislația UE, deoarece la nivelul UE nu există un regim armonizat obligatoriu de accizare a băuturilor cu zahăr sau îndulcitori. În schimb, vinurile fac parte din categoria produselor alcoolice reglementate de cadrul armonizat european privind structura accizelor. Pentru precizie, includerea vinurilor în acest cadru nu presupune aplicarea obligatorie a unei cote exacte în toate statele membre, legislația UE permițând o cotă minimă de zero pentru anumite categorii de vin. În calitate de stat candidat la aderarea la UE, Republica Moldova trebuie să promoveze reforme fiscale predictibile, proporționale, nediscriminatorii și fundamentate pe evaluări de impact. Solicităm autorităților să asigure coerență între mesajele privind integrarea europeană și reformele fiscale promovate, nu doar la nivel declarativ.

Măsura riscă să genereze creșteri de prețuri, presiuni suplimentare asupra consumatorilor, reducerea investițiilor și diminuarea veniturilor fiscale conexe. În plus, introducerea sa în paralel cu lansarea Sistemului de Depozit pentru Ambalaje, planificată pentru ianuarie 2027, ar crea o povară cumulativă disproporționată asupra industriei și ar putea afecta implementarea cu succes a acestei importante reforme de mediu.

În acest context, solicităm autorităților retragerea inițiativei, realizarea unei analize complete de impact, evitarea suprapunerii cu implementarea Sistemului de Depozit pentru Ambalaje și organizarea unor consultări autentice cu mediul de afaceri.

IX. Revizuirea nivelului și mecanismului de majorare a accizei aplicabile berii

Proiectul propune o majorare progresivă a accizei aplicabile berii, cu un efect cumulat de aproximativ 34,4% în perioada următorilor trei ani. Considerăm că ritmul unei asemenea majorări necesită o reevaluare din perspectiva principiilor proporționalității, neutralității fiscale și predictibilității pentru mediul de afaceri, în special în condițiile în care berea reprezintă un produs cu un conținut alcoolic semnificativ mai redus comparativ cu băuturile spirtoase.

În măsura în care unul dintre obiectivele declarate ale politicii de accizare îl reprezintă reducerea consumului nociv de alcool și protejarea sănătății publice, considerăm oportun ca nivelul sarcinii fiscale să reflecte într-o măsură mai mare conținutul efectiv și concentrația alcoolică a produselor, evitând diferențe disproporționate între categoriile de băuturi alcoolice. Potrivit calculului prezentat de industrie, la nivelurile propuse pentru anul 2027, diferența dintre sarcina fiscală aplicată băuturilor spirtoase și cea aferentă berii, raportată la aceeași cantitate de alcool pur, ar fi de aproximativ 2,14:1, comparativ cu reperul de circa 2,9:1 rezultat din nivelurile minime de accizare prevăzute de cadrul european.

Totodată, o creștere accelerată și prestabilită a accizei pentru o perioadă de mai mulți ani poate afecta predictibilitatea costurilor, competitivitatea producătorilor și capacitatea acestora de a planifica investițiile. Din aceste considerente, considerăm mai echilibrată corelarea majorărilor anuale ale accizei la bere cu rata inflației prognozate de BNM, astfel încât ajustarea sarcinii fiscale să reflecte evoluțiile economice și să evite creșteri disproporționate într-un interval scurt de timp.

În contextul procesului de integrare europeană, considerăm necesară și o analiză mai amplă a structurii naționale de accizare a băuturilor alcoolice, astfel încât diferențierea dintre bere, băuturi spirtoase

și alte categorii de produse să fie bazată pe criterii obiective, coerente cu conținutul de alcool și cu obiectivele declarate de sănătate publică. În acest sens, poate fi examinată inclusiv oportunitatea revizuirii tratamentului fiscal aplicabil diferitelor categorii de băuturi alcoolice, inclusiv vinuri, pentru a evita distorsiunile concurențiale și concentrarea disproporționată a sarcinii fiscale asupra unei singure categorii de produse.

Pe cale de consecință, solicităm revizuirea abordării propuse de majorare a accizei la bere, corelarea ajustărilor anuale cu rata inflației prognozate de BNM și evaluarea structurii generale de accizare a băuturilor alcoolice prin prisma conținutului de alcool, a proporționalității și a neutralității fiscale. Totodată, propunem ca diferențierea dintre nivelul de accizare al berii și cel al băuturilor spirtoase să țină cont de reperele relevante ale cadrului european.

X. Păstrarea facilității la contribuții de asigurări sociale pentru angajatori-companii cu investiții străine/salariații acestora

Solicităm menținerea regimului actual privind contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii aplicabil lucrătorilor străini din cadrul întreprinderilor cu investiții străine, prevăzut de art. 20 din Legea nr. 81/2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător. Potrivit cadrului legal existent, companiile cu investiții străine achită contribuții de asigurări sociale pentru salariații cetățeni străini în condițiile în care aceștia și-au exprimat opțiunea de a beneficia de sistemul de asigurări sociale din Republica Moldova.

Considerăm că modificările propuse prin proiectul politicii fiscale nu trebuie să afecteze această garanție și mecanismul existent. Menținerea regimului actual este importantă, în primul rând, din perspectiva evitării unei creșteri disproporționate a costurilor aferente forței de muncă pentru companiile cu investiții străine. În majoritatea cazurilor, salariații străini sunt detașați sau angajați în Republica Moldova pentru perioade determinate, păstrându-și continuitatea în sistemele de protecție socială din țara de origine/reședință. În aceste condiții, obligarea angajatorilor la achitarea contribuțiilor de asigurări sociale în Republica Moldova, independent de opțiunea salariatului străin de a participa la sistemul național de asigurări sociale, ar putea genera o dublare a costurilor sociale aferente aceleiași persoane, fără o corelare corespunzătoare cu beneficiile sociale de care aceasta va putea beneficia efectiv.

Eliminarea mecanismului existent va genera costuri semnificative pentru companiile. Majorarea costului total al forței de muncă se reflectă direct în costurile operaționale și de producție ale întreprinderilor și, implicit, în competitivitatea acestora. Impactul este cu atât mai important pentru companiile integrate în lanțuri internaționale de producție, inclusiv cele din industria automotive, în cadrul cărora nivelul costurilor locale reprezintă unul dintre factorii luați în considerare la alocarea proiectelor și investițiilor viitoare. Mai mult, predictibilitatea regimului fiscal și social aplicabil investitorilor constituie un element important al climatului investițional. Modificarea unei garanții prevăzute expres de legislația privind investițiile, prin instituirea unor costuri suplimentare pentru companiile cu investiții străine, riscă să afecteze atractivitatea Republicii Moldova pentru investițiile existente și viitoare.

Problema este cu atât mai relevantă în cazul specialiștilor străini de înaltă calificare detașați sau angajați în Republica Moldova pentru implementarea unor proiecte pe termen determinat. Având în vedere caracterul temporar al activității acestora, persoanele respective pot să nu acumuleze stagiul de cotizare necesar pentru accesarea prestațiilor sociale de lungă durată în Republica Moldova. În asemenea condiții, instituirea obligației de achitare a contribuțiilor sociale indiferent de opțiunea salariatului străin afectează corelația dintre principiul contributivității și dreptul efectiv la prestații și generează costuri suplimentare pentru companiile cu investiții străine.

Pe cale de consecință, solicităm menținerea integrală a regimului actual prevăzut de art. 20 din Legea nr. 81/2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător, astfel încât obligația de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale pentru salariații cetățeni străini ai companiilor cu investiții străine să nu fie extinsă în lipsa opțiunii acestora de a participa la sistemul de asigurări sociale din Republica Moldova.

XI. Eliminarea defalcărilor de 0,5% din investițiile în capitalul fix

Reiterăm poziția EBA exprimată anterior privind necesitatea eliminării defalcărilor în mărime de 0,5% din volumul investițiilor în capitalul fix prevăzute la art. 347 din Codul urbanismului și construcțiilor.

Aplicarea unei sarcini financiare direct asupra investițiilor în capital fix afectează în mod disproporționat companiile care realizează proiecte investiționale de anvergură și reduce resursele disponibile pentru dezvoltarea capacităților productive, logistice, energetice și de servicii.

Suprataxarea investițiilor afectează grav climatul investițional. În contextul nivelului redus al investițiilor, dar și al obiectivului declarat de relansare economică, este necesară eliminarea barierelor care descurajează investițiile. Multe companii investesc în hale, depozite, fabrici și alte active necesare activității lor de bază, fără a avea ca obiect principal construcțiile. Aplicarea defalcării de 0,5% reprezintă o povară financiară suplimentară, care reduce resursele disponibile pentru dezvoltare și nu oferă beneficii directe sau proporționale investitorilor. Astfel, solicităm excluderea integrală a obligației de achitare a defalcărilor de 0,5% din investițiile în capitalul fix.

Sușinem mecanismul de finanțare a Fondului din resurse bugetare — abordare prevăzută în versiunea anterioară a proiectului de politică fiscală — și, corespunzător, eliminarea taxei de 0,5% pusă în sarcina entităților.

Totodată, modificările recente, publicate în Monitorul Oficial din 06 august 2026, au clarificat doar un sigur aspect dintre toate neclaritățile care au fost aferent acestei taxe și anume că se va aplica doar dacă există o autorizație de construcție, dar una dintre cele mai mari neclarități nu a fost elucidată și anume aplicarea taxei doar pe valoarea serviciilor de construcție, nu și valoarea echipamentelor. În mai multe consultări publice, mediul de business a reiterat faptul că aceasta taxa ar trebui aplicată doar pe valoarea serviciilor de construcție nu și valoarea echipamentelor instalate — aceasta ar duce la o creștere considerabilă a taxei. În plus, spre deosebire de practica din România — unde cota similară de 0,5% se aplica exclusiv valorii lucrărilor de construcții-montaj autorizate, cu excluderea valorii utilajelor, echipamentelor și dotărilor — taxa propusă în Moldova, calculată pe «valoarea investițiilor», riscă să cuprindă și valoarea echipamentelor instalate, ceea ce ar face baza de impozitare și mai împovărătoare. Mai mult ca atât, din 01 ianuarie 2027, România abrogă această taxa pe motivul netaxării investițiilor.

În cazul în care va fi considerată necesară menținerea unui asemenea mecanism, solicităm reintroducerea unui plafon maxim per obiect, diminuarea cotei actuale și reglementarea exhaustivă a tuturor elementelor obligației — subiecți, obiect, bază de calcul, cote, termene și mecanism de administrare — în cadrul legislației fiscale, pentru a garanta respectarea principiilor de certitudine și predictibilitate fiscală.

XII. Alte propuneri ce țin de îmbunătățirea climatului investițional/de afaceri

Solicităm, de asemenea, examinarea oportunității introducerii/revizuirii unor mecanisme adiționale de stimulare a activității investiționale/de afaceri:

- 1) Revizuirea conceptuală a mecanismului de impozitare a profitului nedistribuit prevăzut la art. 87 alin. (1)¹ din Codul fiscal** - Salutăm intenția autorilor proiectului de a majora plafonul valoric prevăzut de art. 87 alin. (1)¹ din Codul fiscal de la 100 milioane lei la 200 milioane lei și de a extinde perioada de aplicare a mecanismului aferent profitului nedistribuit până în anul 2029. Considerăm, însă, că stabilirea unui plafon valoric rigid poate limita efectul stimulat al mecanismului pentru întreprinderile care realizează investiții semnificative în dezvoltarea și modernizarea capacităților de producție. Astfel, solicităm examinarea posibilității eliminării plafonului valoric pentru întreprinderile din sectorul agricol care se încadrează în categoria IMM potrivit legislației în vigoare. În subsidiar, propunem ca investițiile efectuate în active productive să nu fie incluse la determinarea plafonului prevăzut la art. 87 alin. (1)¹ din Codul fiscal. Totodată, considerăm oportun ca acest mecanism să beneficieze de un orizont legislativ mai lung. Investițiile industriale au perioade de recuperare care pot depăși 5–10 ani, iar deciziile investiționale necesită stabilitate și predictibilitate fiscală. Astfel, propunem examinarea posibilității transformării facilității într-un mecanism permanent sau, cel puțin, garantarea acestuia pentru o perioadă de minimum cinci ani.
- 2) Uniformizarea modului de impozitare a venitului din dobânzi** - Actualmente Băncile, Asociațiile de Economii și Împrumut (AEÎ), furnizorii de servicii de finanțare participativă, precum și emitenții de titluri de creanță/obligațiuni rețin la sursă un impozit redus de 6% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente. OCN au fost omise nejustificat din acest articol, fiind obligate să rețină cota generală de 12% din dobânzile achitate investitorilor/persoanelor fizice rezidente care le acordă împrumuturi. Această diferență creează o distorsiune pe piața de capital locală și un dezavantaj competitiv nejustificat pentru OCN-uri. Respectiv, propunem introducerea OCN-urilor în art. 90¹ alin. (3)⁷ din Codul fiscal în vederea asigurării unui tratament egal și nediscriminatoriu.

- 3) **Excluderea contribuțiilor transferate în fondurile de pensii facultative din baza de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii** – Solicităm suplینirea Anexei nr.3 la Legea nr.489/1999 cu un punct nou, pct. 45), prin care să fie excluse expres din baza de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii contribuțiile transferate în fondurile de pensii facultative, în limita prevăzută de art. 67 din Codul fiscal (astfel încît să fie asigurat un tratament fiscal uniform din perspectiva tuturor impozitelor și taxelor aplicabile). Menținerea tratamentului existent diminuează semnificativ atractivitatea instrumentului și nu creează suficiente stimulente pentru participarea angajatorilor și salariaților la sistemul pensiilor facultative. Propunerea este fundamentată de o serie de argumente precum: (i) situația sistemului public de asigurări sociale care se confruntă cu presiuni tot mai mari generate de tendințele demografice, natalitatea redusă și migrația populației economic active, (ii) scopul și finalitățile fondurilor de pensii facultative (asigurarea unei surse suplimentare de venit pentru viitorii pensionari; mobilizarea resurselor financiare interne și crearea unei surse suplimentare de investiții pentru dezvoltarea economiei naționale). O asemenea abordare este susținută și de practica statelor membre UE. Spre exemplu, în România, contribuțiile suportate de angajator pentru angajații proprii la fondurile de pensii facultative beneficiază, în limitele stabilite de legislație, de un tratament preferențial din perspectiva calculării contribuțiilor sociale.
- 4) **Revizuirea plafonului maxim al cotei impozitului pe bunurile imobiliare** - Proiectul propune modificarea art.280 alin.(1) din Codul fiscal, prin acordarea autorităților administrației publice locale a posibilității de a stabili anual cota concretă a impozitului pe bunurile imobiliare în limita de 0,05%–1% din baza impozabilă. Considerăm că plafonul maxim de 1% este excesiv și poate genera o creștere disproporționată a sarcinii fiscale asupra persoanelor fizice și juridice, în special în contextul reevaluării cadastrale a bunurilor imobiliare. În lipsa unui plafon rezonabil, efectul cumulat al acestor două măsuri poate genera o creștere bruscă și dificil de anticipat a obligațiilor fiscale. Pentru mediul de afaceri, bunurile imobiliare reprezintă deseori active productive indispensabile – spații comerciale, hale, depozite, centre logistice, unități de producție și alte infrastructuri utilizate nemijlocit în activitatea economică. Majorarea disproporționată a sarcinii fiscale aferente acestor active va afecta capitalul de lucru și capacitatea companiilor de a realiza investiții suplimentare. Pe cale de consecință, solicităm modificarea art.280 alin.(1) din Codul fiscal prin stabilirea cotei maxime a impozitului pe bunurile imobiliare la nivelul de 0,5% din baza impozabilă. Totuși, pentru bunurile imobiliare industriale utilizate nemijlocit în activitatea productivă propunem stabilirea unui interval distinct de 0,05%–0,1% (se accepta chiar maxim 0,3%) din baza impozabilă. De asemenea se propune completarea articolului 278 cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) *Nu constituie obiect al impunerii cu impozitul pe bunurile imobiliare spațiile cu suprafața de până la 3 m², transmise în locațiune sau arendă de către autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile, dacă acestea sunt destinate exclusiv amplasării echipamentelor, dispozitivelor sau instalațiilor tehnice care nu pot fi utilizate independent ca spații imobiliare.*” Suprafețele mici, utilizate pentru amplasarea bancomatelor, terminalelor de plată, contoarelor, echipamentelor de comunicații electronice și altor instalații similare nu pot fi utilizate independent ca spații imobiliare și nu reprezintă spații comerciale sau administrative. Administrarea impozitului aferent acestor suprafețe implică costuri de colectare a informațiilor, evidență, calculare, declarare și achitare care, în practică, pot fi disproporționate și chiar superioare cuantumului impozitului calculat pentru asemenea spații tehnice. Pragul de 3 m² este rezonabil și coerent cu legislația conexă: Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate prevede că firmele cu suprafața maximă de 3 m² nu constituie publicitate exterioară, iar art. 291 alin. (1) lit. q) din Codul fiscal utilizează criteriul suprafeței pentru determinarea obiectului impunerii la taxa pentru dispozitivele publicitare.
- 5) **Revizuirea modului de aplicare a impozitului pe bunurile imobiliare pentru spațiile deținute în baza dreptului de acces (Legea nr. 28/2016)** – Propunem să fie introduse norme exprese în Codul fiscal care să scutească de impozitul pe bunurile imobiliare spațiile și terenurile deținute în baza dreptului de acces reglementat de Legea nr. 28/2016, pentru a alinia Codul fiscal la art.9 alin.(3) și art.41 din legea menționată. În subsidiar, dacă se menține impozitarea, propunem să fie instituit un mecanism de plată simplificat — de exemplu, o plată/taxă unică anuală pe m², al cărei cuantum să fie stabilit prin legea bugetului de stat aprobată anual — care să înlocuiască calculul și achitarea separată pe fiecare localitate. Solicitarea dată este fundamentată de: (i) Prevederile Legii nr. 28/2016 care interzic expres instituirea de impozite/taxe suplimentare pentru dreptul de acces, altfel decât prin contract; norma fiscală actuală, aplicată acestor spații, contravine acestei interdicții; (ii)

Faptul că datele de evaluare nu sunt furnizate de autorități în termenul legal, sau încă nu sunt evaluate, în pofida solicitărilor oficiale, ceea ce face imposibilă determinarea corectă a bazei impozabile; (iii) Randamentul fiscal negativ, și povara administrativă — excesivă.

- 6) **Revizuirea cadrului propus ce ține de efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor aferente Prețurilor de Transfer/ simplificarea cerințelor privind dezvăluirea structurii de afiliere** - Proiectul politicii fiscale include anumite reguli speciale/derogări aferente modului în care vor fie efectuate controalele fiscale aferente Prețurilor de Transfer și aplicate sancțiuni și penalități. Astfel, art.214 alin.(8) din Codul fiscal se propune a fi amendat în sensul admisibilității efectuării controalelor fiscale repetate dacă acestea țin de verificarea corectitudinii și stabilirea prețului de transfer conform principiului lungimii brațului. Totodată, articolul 234 din Codul fiscal se propune a fi amendat prin privarea contribuabilului la absolvirea de răspundere pentru încălcarea legislației, atunci când se efectuează un control repetat privind verificarea tranzacțiilor conform principiului lungimii brațului. În astfel de cazuri, aplicarea amenzilor și penalităților se face în modul prevăzut de Codul fiscal. În context, ținem să subliniem faptul că încă de la anunțarea noii legislații privind prețurile de transfer, EBA Moldova, alături de alte organizații și experți, și-a exprimat în mod constant îngrijorarea față de modul practic în care vor fi implementate și, corelativ, supuse verificării aceste cerințe. Astfel, a fost reiterat faptul că atât mediu de afaceri, cât și autoritatea fiscală din Republica Moldova este încă în proces de dezvoltare a cunoștințelor sale și există un număr limitat de inspectori fiscali care ar putea efectua independent inspecții privind prețurile de transfer. Ca atare, s-a solicitat aplicarea unei perioade de tranziție/de adaptare, fără aplicarea sancțiunilor și penalităților pentru neconformarea corespunzătoare cerințelor în materie de prețuri de transfer. Propunerile legate de efectuarea re-controalelor și sancționarea contribuabililor, ridică întrebări fundamentale cu privire la rațiunea din spatele acestor modificări, având în vedere discuțiile și angajamentele agreeate anterior, dar și impactul absolut nefondat la acestor modificări asupra mediului de afaceri. Pe cale de consecință, solicităm să fie revizuit cadrulul propus ce ține de efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor aferente Prețurilor de Transfer. Totodată, considerăm necesară simplificarea cerințelor privind dezvăluirea structurii de afiliere în cadrul documentației prețurilor de transfer. Pentru grupurile internaționale, obligația de a prezenta exhaustiv întregul lanț de afiliere până la pragul de 25% pentru fiecare contraparte poate presupune colectarea unor informații care nu se află sub controlul contribuabilului local și poate genera o povară administrativă disproporționată. Propunem ca documentația locală să se concentreze asupra întreprinderii asociate care este efectiv parte la tranzacția controlată și asupra naturii relației de afiliere, informațiile privind structura generală a grupului urmând a fi prezentate în dosarul prețurilor de transfer conform prevederilor incluse în OMF nr. 9/2024.
- 7) **Concretizări suplimentare legate de mecanismul capitalului de stimulare** - Proiectul actualizat prevede abrogarea mecanismului capitalului de stimulare reglementat de art. 31¹ din Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată. Considerăm necesară reexaminarea acestei propuneri, având în vedere scopul pentru care mecanismul respectiv a fost instituit și rolul său în crearea unor instrumente flexibile de motivare și retenție a personalului performant. În subsidiar, în cazul în care va fi, totuși, considerată abrogarea mecanismului, solicităm introducerea unei norme tranzitorii care să prevadă expres că plățile din capitalul de stimulare constituit până la 31 decembrie 2026 inclusiv se efectuează și se impozitează conform regimului fiscal aplicabil la data constituirii acestuia, indiferent de data plății efective, inclusiv pentru plățile efectuate începând cu anul fiscal 2027. În lipsa unei asemenea prevederi se creează riscul reinterpretării unor drepturi legal constituite înainte de intrarea în vigoare a modificărilor legislative, contrar principiilor previzibilității și securității raporturilor juridice.
- 8) **Necesitatea unor concretizări ce țin de modul de calcul a taxei pentru dispozitivele publicitare** - Proiectul actualizat propune modificarea art. 293 alin. (5) din Codul fiscal în vederea instituirii unui mecanism unitar de calculare a taxelor locale aferente obiectelor impunerii supuse procedurii de notificare sau autorizare. Totuși, considerăm necesară instituirea unui regim distinct pentru dispozitivele publicitare fixe prevăzute la art. 291 alin. (1) lit. q) din Codul fiscal, având în vedere particularitățile regimului juridic aplicabil instalării și exploatarei acestora. Or, potrivit redacției propuse prin proiect, în cazul obiectelor supuse notificării, taxa urmează să fie calculată din data emiterii înștiințării privind recepționarea notificării, iar în cazul obiectelor supuse autorizării – din

data de început a termenului de valabilitate a autorizației. Aplicarea acestor reguli dispozitivelor publicitare fixe poate conduce la apariția obligației fiscale înainte ca obiectul impunerii să existe efectiv și să fie exploatat. Data notificării sau data de început a valabilității autorizației de construire nu coincide în mod obligatoriu cu momentul în care dispozitivul publicitar este efectiv instalat și începe să fie exploatat. Utilizarea termenului de valabilitate a autorizației drept reper pentru calcularea taxei poate conduce, pe de o parte, la taxarea unui obiect care încă nu există în fapt, iar, pe de altă parte, la încetarea calculării taxei odată cu expirarea termenului de executare a lucrărilor, chiar dacă dispozitivul continuă să existe și să fie exploatat. Pe cale de consecință, solicităm modificarea art. 293 alin. (5) din Codul fiscal prin instituirea unei reguli speciale pentru dispozitivele publicitare fixe prevăzute la art. 291 alin. (1) lit. q), potrivit căreia taxa să fie calculată din data instalării efective sau, după caz, a punerii în exploatare a dispozitivului publicitar fix și până la data încetării exploatarei acestuia, indiferent dacă instalarea a avut loc în baza notificării sau a autorizației de construire.

- 9) **Revizuirea limitelor aplicabile cheltuielilor pentru alimentarea și transportul organizat al angajaților** – Considerăm necesară revizuirea limitelor de deductibilitate aplicabile cheltuielilor suportate de angajator pentru alimentarea și transportul organizat al salariaților, în special în situațiile în care aceste cheltuieli sunt determinate de necesități operaționale obiective, de amplasarea locurilor de muncă în zone cu acces redus la transport public sau de cerințe specifice de biosecuritate. În asemenea cazuri, cheltuielile respective nu reprezintă, în esență, un avantaj personal acordat salariatului, ci costuri necesare desfășurării activității. Solicităm examinarea posibilității recunoașterii deductibilității integrale a acestor cheltuieli sau, subsidiar, majorarea plafoanelor aplicabile. Totodată, propunem revizuirea valorii nominale maxime a tichetelor de masă, astfel încât aceasta să reflecte evoluția costurilor de alimentație și să fie asigurată aplicarea consecventă a mecanismului legal de indexare. În acest context, a fost propusă majorarea plafonului la cel puțin 120 lei pentru o zi lucrătoare.
- 10) **Aplicarea mecanismului de rambursare a accizei la motorină asupra sectorului agricol/zootehnic** – Salutăm instituirea mecanismului de reducere a sarcinii aferente accizei pentru motorina utilizată în activitățile agricole, prevăzută în proiectul inițial al politicii fiscale. Considerăm absolut necesară preluarea acestui mecanism și în proiectul actual al politicii fiscale, inclusiv cu extinderea expresă a mecanismului și asupra sectorului zootehnic, având în vedere utilizarea carburanților în activitățile operaționale indispensabile procesului de producție agricolă și necesitatea asigurării unui tratament fiscal coerent între diferitele ramuri ale agriculturii.
- 11) **Revizuirea plafonului de deductibilitate aferent taxelor de aderare și cotizațiilor de membru** – Solicităm revizuirea nivelului plafonului astfel încât acesta să reflecte în mod rezonabil costurile efectiv suportate și rolul acestor organizații în reprezentarea și dezvoltarea mediului de afaceri. În acest sens, ar putea fi considerată limita de 5% din cifra de afaceri.
- 12) **Corelarea scutirilor persoanelor fizice și revizuirea plafonului de eligibilitate** – Salutăm majorarea propusă a scutirii personale anuale. Considerăm însă necesară examinarea concomitentă a celorlalte scutiri prevăzute de Codul fiscal, precum și a plafonului de venit peste care contribuabilul pierde dreptul la scutirea personală. Menținerea unui plafon nominal neschimbat pe o perioadă îndelungată, concomitent cu majorarea cuantumului scutirii, poate limita numărul contribuabililor care beneficiază efectiv de măsura propusă. Solicităm revizuirea și instituirea unui mecanism de actualizare periodică a acestui plafon.
- 13) **Corelarea tratamentului fiscal aplicabil spațiilor destinate copiilor salariaților** - Considerăm necesară corelarea Codului fiscal cu cadrul prevăzut de legislația muncii privind amenajarea de către angajatori a spațiilor destinate copiilor salariaților. În acest sens, propunem, pe de o parte, completarea art.102 alin.(9) din Codul fiscal astfel încât TVA aferentă cheltuielilor deductibile pentru amenajarea unor asemenea spații să poată fi dedusă și, pe de altă parte, extinderea art.24 alin.(26) asupra cheltuielilor pentru amenajarea, dotarea și întreținerea spațiilor destinate copiilor salariaților organizate în condițiile legislației muncii. O asemenea abordare ar asigura coerența între legislația fiscală și cea a muncii și ar încuraja măsurile angajatorilor de susținere a părinților activi pe piața muncii.

- 14) Revizuirea obligației de raportare a împrumuturilor acordate persoanelor fizice –** Proiectul propune extinderea obligațiilor informaționale prin raportarea la SFS a împrumuturilor acordate persoanelor fizice și a sumelor rambursate de acestea. Considerăm necesară reevaluarea sferei acestei obligații, astfel încât raportarea să fie limitată la operațiunile relevante din perspectiva obiectivelor urmărite de administrarea fiscală și să fie evitată raportarea redundantă a unui volum mare de operațiuni care nu reprezintă, prin ele însele, venit impozabil al persoanei fizice. Solicităm excluderea sau, subsidiar, restrângerea sferei de aplicare și revizuirea pragului valoric propus, în vederea asigurării proporționalității obligațiilor de conformare.
- 15) Menținerea mecanismului actual de includere în baza impozabilă a 50% din creșterea de capital -** Menținerea regimului fiscal actual aplicabil creșterii de capital și dividendelor este necesară pentru susținerea dezvoltării pieței de capital din Republica Moldova în contextul obiectivului declarat al autorităților de a crea o piață modernă, transparentă și competitivă. „Bursa Internațională a Moldovei” este concepută drept un pilon strategic pentru extinderea accesului la capital pentru companiile din Republica Moldova, atragerea investițiilor și integrarea Republicii Moldova în piața de capital europeană. În acest context, majorarea impozitării creșterii de capital ar putea produce un efect contrar politicilor publice anunțate pentru dezvoltarea pieței de capital. O sarcină fiscală mai ridicată asupra câștigurilor din capital și asupra dividendelor reduce randamentul net al investițiilor și poate descuraja investitorii persoane fizice și nerezidenți să participe la piața locală. Aceasta poate afecta lichiditatea viitoarei piețe bursiere, interesul pentru emisiuni de acțiuni și obligațiuni și capacitatea companiilor de a accesa finanțare alternativă.
- 16) Revizuirea criteriilor de aplicare a impozitului pe avere -** Proiectul actualizat propune modificarea criteriilor de aplicare a impozitului pe avere, inclusiv stabilirea unui plafon valoric fix în mărime de 5 milioane lei. Considerăm necesară reexaminarea plafonului propus, în special în contextul procesului de reevaluare cadastrală a bunurilor imobiliare. Stabilirea unei limite nominale fixe, fără corelarea acesteia cu modificarea semnificativă a bazei valorice utilizate pentru evaluarea bunurilor, poate determina extinderea considerabilă a sferei contribuabililor supuși impozitului, modificând în esență caracterul acestuia. Ținem să menționăm exemplul României, unde impozitul special asupra clădirilor rezidențiale de valoare mare intervine la depășirea unui plafon de 2.500.000 RON și se aplică numai asupra diferenței dintre valoarea cadastrală a clădirii și plafonul respectiv, iar nu asupra întregii valori a imobilului cum e în RM. Raportat la nivelul general al veniturilor și la diferențele dintre cele două economii, stabilirea în Republica Moldova a unui plafon de 5 milioane lei, concomitent cu reevaluarea cadastrală a bunurilor, riscă să extindă impozitul asupra unei categorii de contribuabili semnificativ mai largi. În acest context, considerăm necesar a fi evidențiat faptul că impozitul pe bunurile imobiliare și impozitul pe avere se suprapun din perspectiva obiectului economic al impunerii, ambele sarcini fiscale fiind determinate, în esență, de valoarea aceluiași bun imobil.
- 17) Codul vamal/ASYCUDA -** Considerăm necesară completarea cadrului legal privind absolvirea de răspundere a operatorilor economici în situațiile în care neconformarea este determinată de funcționarea sau validările efectuate de sistemele informaționale administrate de Serviciul Vamal. În situația în care declarantul a introdus corect și complet datele rezultate din documentele de însoțire, iar declarația vamală a fost ulterior validată, acceptată și autorizată prin intermediul sistemului informațional administrat de Serviciul Vamal, contribuabilul nu trebuie sancționat pentru erori tehnice sau sistemice care nu îi sunt imputabile. O asemenea abordare este necesară pentru respectarea principiilor securității juridice, bunei-credințe și previzibilității raporturilor dintre operatorii economici și autoritatea vamală. Astfel, solicităm completarea art. 10¹ din Codul vamal nr. 95/2021 cu prevederi exprese privind absolvirea operatorului economic de răspundere, inclusiv de amenzi și penalități, atunci când neconformarea a rezultat dintr-o eroare sau validare incorectă a sistemului informațional administrat de Serviciul Vamal, cu condiția ca datele introduse de declarant să fi corespuns documentelor justificative prezentate. Reiterăm faptul că Sistemul informațional (ASYCUDA World) este proprietatea și responsabilitatea exclusivă a statului (Serviciul Vamal). Din moment ce sistemul a validat, a calculat și a acordat liberul de vamă pentru o declarație (inclusiv validarea contingentelor tarifare în timp real), agentul economic nu poate purta răspunderea materială pentru erorile sistemice sau tehnice ale autorității.
Propunem modificare Articolului 10¹ din Codul vamal nr. 95/2021 după cum urmează:

Articolul 10¹. Absolvirea de răspundere în baza explicațiilor Serviciului Vamal

„Persoanele scutite de drepturi de import sau de export și/sau de alte plăți reglementate de legislația vamală, precum și cele care au calculat greșit cuantumul drepturilor de import sau de export și/sau al altor plăți datorate din cauza explicațiilor greșite prezentate în scris de Serviciul Vamal, sunt absolvite de răspundere pentru diminuarea, calcularea incorectă sau neplata acestora. Sunt absolvite de răspundere și persoanele care au diminuat, au calculat incorect sau nu au achitat drepturile de import sau de export și/sau alte plăți datorate ca urmare a utilizării informațiilor gestionate de Serviciul vamal prin canalele sale de comunicare, cum ar fi informațiile privind disponibilitatea, cuantumul, gradul de utilizare sau epuizarea contingentelor tarifare, iar declarația vamală a fost acceptată (Sistemul Asycuda) și liberul de vamă a fost acordat de Serviciul Vamal.”

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>